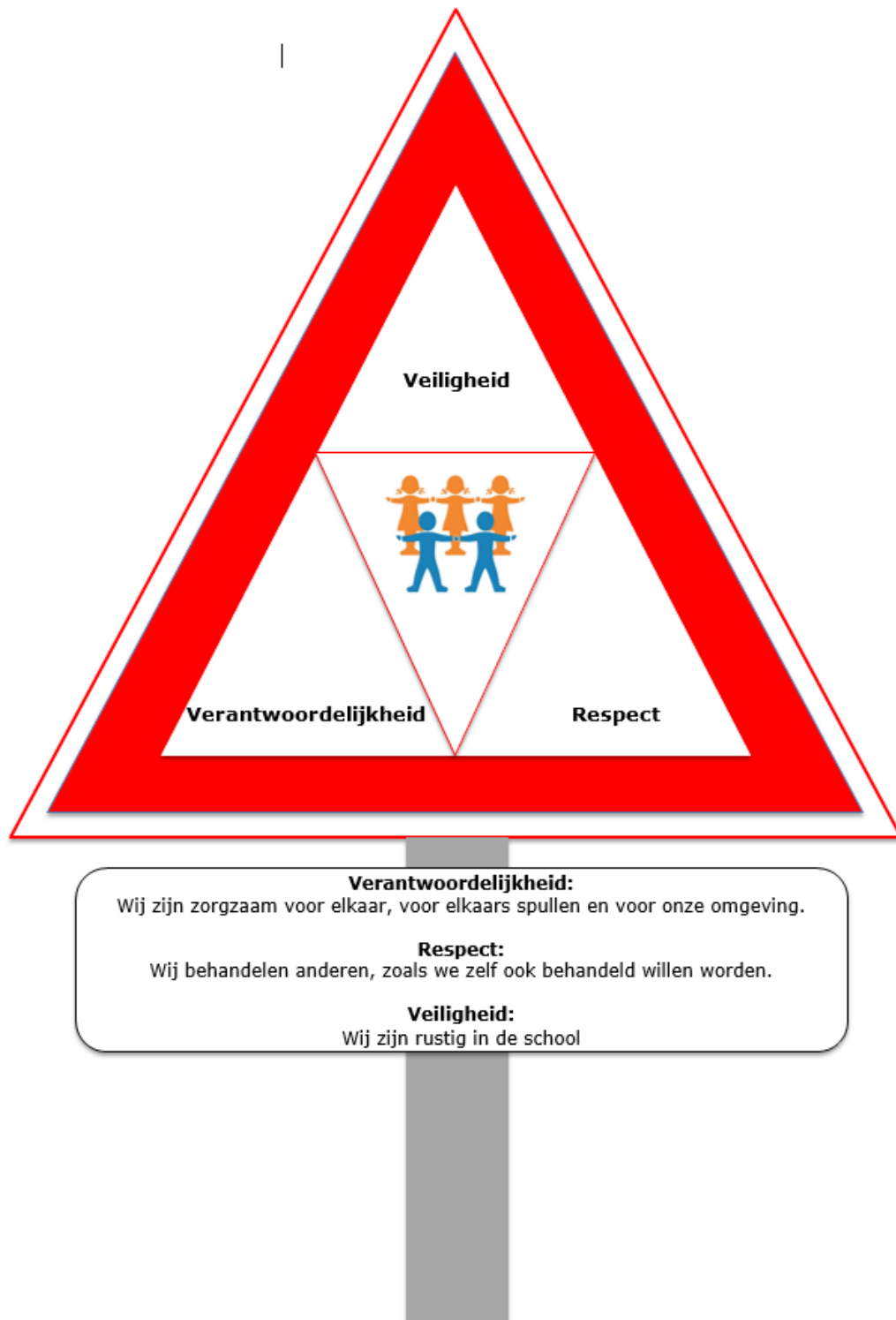

Pestprotocol OBS Houtwijk

Inleiding

Het volgende pestprotocol /gedragskader is tot stand gekomen in samenwerking met de leerlingenraad 2012-2013 en het team van basisschool Houtwijk.

Het protocol is (en wordt) besproken in de groepen, in het team en bij de MR.

Veel van de informatie in dit pestprotocol is verkregen door informatie van internet te halen, bijv. www.pestweb.nl.

Wat willen we bereiken?

OBS Houtwijk ervaart pesten als ongewenst gedrag en accepteert dit dan ook niet. De school wil pestgedrag zoveel mogelijk voorkomen.

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij alles kunnen leren wat mogelijk is.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen én volwassenen elkaar aanspreken als er zich ongewenste situaties voordoen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Leerkracht, leerlingen, ouders en medezeggenschapsraad (MR) onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol / gedragskader. Ouders weten wat we als school doen tegen pesten.

Voorwaarden

Pesten moet als probleem worden gezien door *alle* direct betrokken partijen:

- Leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep)
- Leerkrachten
- Ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen.

Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten bespreekbaar worden gemaakt. Hierna moeten regels met de kinderen worden vastgesteld.

Dit vindt plaats aan het begin van elk schooljaar.

Als pesten optreedt moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch (weer) de kop op steekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hiervoor **het stappenplan**.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Een pestproject alleen is niet voldoende om een einde te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken! M.i.v. schooljaar 2013-2014 wordt gestart met SCOL, de Sociale Competentie Observatie Lijst. Dit is een (digitaal) leerlingvolgsysteem voor sociale competentie. Deze wordt 2x per jaar door de leerkracht ingevuld. De leerlingen van groep 6, 7 en 8 vullen zelf ook een scorelijst in, zodat zij zelf kunnen aangeven hoe zij denken over hun sociale competentie.

Het probleem dat pesten heet

Wat is pesten eigenlijk?

Het langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een persoon of een groep tegen een eenling die niet (meer) in staat is, zich te verdedigen.

Pesten is een vorm van agressie en kan vele vormen aannemen. Kinderen kunnen worden nageroepen, uitgescholden of belachelijk gemaakt worden.

Soms worden kinderen ook vernederd of wordt er geslagen, geschopt, geknepen of onder dwang vastgehouden. Maar pesten kan ook een passievere vorm aan nemen, waarbij het kind wordt buiten gesloten en genegeerd, of er worden vieze gebaren gemaakt en gezichten getrokken, iets wat net zo pijnlijk kan zijn als schelden of slaan.

Het pesten van klasgenoten is ook met de tijd meegegaan en blijft niet beperkt tot treiterijen op het schoolplein. En klasgenoot uitschelden of bedreigen in een sms'je, het stelen van wachtwoorden, tijdens het chatten vrienden tegen elkaar opzetten, elkaars computers infecteren met een virus of het plaatsen van foto's of privégegevens op het internet zijn vandaag de dag heel gewone praktijken. Dit noemen we digitaal pesten, ook wel cyberpesten genoemd. En net als 'gewoon' pesten heeft digitaal pesten in veel situaties ernstige gevolgen. Dankzij de (relatieve) anonimiteit kun je op de digitale snelweg zeggen wat je wilt. Dat kan een stimulans zijn om geintjes uit te halen die harder van toon en inhoud zijn dan in het 'gewone' leven. Bovendien ontbreekt de zwijgende middengroep, die in een pestsituatie actief betrokken kan worden, hier veelal. Digitaal pesten onttrekt zich dus ook sneller aan het gezichtsveld van leerkrachten en ouders. Hierdoor is digitaal pesten moeilijker als zodanig te benoemen dan traditioneel pesten.

Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Het sterkere kind; de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Verschil tussen plagen en pesten

Plagen mag wel, pesten niet. Maar wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten? Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Misverstanden over pesten

- Het gaat vanzelf over
- De gepeste vraagt erom
- Zo zitten mensen nou eenmaal in elkaar
- Van pesten wordt je hard
- Als ouder moet je er je niet mee bemoeien
- De gepeste met maar van zich afbijten
- Het pesten komt door iemand uiterlijk

Achtergronden van pesten

Pesten komt het meeste voor in de hoogste groepen van de basisschool en in de laagste klassen van de middelbare school. Het is het begin van de puberteit, een periode waarin kinderen grote veranderingen ondergaan op lichamelijk, sociaal en emotioneel gebied. Er zijn kinderen die dan experimenteren met intimidatie en machtsuitoefening, meestal onder invloed van een groep. Andere kinderen zijn in deze periode juist extra kwetsbaar vanwege veranderingen in hun uiterlijk.

Sommige kinderen pesten omdat ze geen betere manier kennen om problemen op te lossen en agressie hun normale reactie is als zich conflicten voordoen. Misschien hebben ze gezien dat hun ouders ook op die manier reageren als er problemen zijn. De sfeer in een klas kan ook veel invloed hebben op hoe kinderen met elkaar omgaan.

Soms doen kinderen mee met het pesten om populair te worden of om bij een groep te horen. Er zijn kinderen die zo slecht in hun vel zitten dat ze andere kinderen pesten om zichzelf sterker te voelen of die een zondebok zoeken waar ze eigen frustraties op kunnen afreageren.

Sommige kinderen lopen meer kans om slachtoffer van pesten te worden dan andere. Vaak zijn ze gevoeliger, omzichtiger en rustiger dan andere kinderen. De kans bestaat dat hun reactie op het pesten onbedoeld de pestkop beloont, bijvoorbeeld doordat ze van streek raken, gaan huilen, toegeven of geen weerstand bieden en hun geld of boterhammen aan de pestkop afgeven. Hierdoor raken pestkoppen eraan gewend dat ze hun zin krijgen en blijven ze doorgaan met andere kinderen pesten.

Welke rollen zie je bij pesten?

Bij pesten denk je vaak alleen aan de pestkop en degene die gepest wordt. Maar als er gepest wordt, heeft iedereen in de klas ermee te maken. Alle leerlingen in de klas hebben in hun rol invloed op het pesten. Ook ouders en leerkrachten hebben invloed op het pesten. De verschillende rollen op een rij:

De Pester;

Is vaak onzeker en wil graag aardig en stoer gevonden worden. Denkt door te pesten dat iedereen hem/haar grappig vindt.

De Gepeste;

Voelt zich vaak verdrietig en eenzaam. Durft vaak niets terug te doen of het te vertellen, is bang dan nog meer gepest te worden.

De Meepester;

Doet mee met pesten, denkt dat hij/zij er dan bij hoort. Is bang om zelf gepest te worden.

De Helper;

Neemt het op voor de gepeste. Vindt het niet goed dat er gepest wordt en is niet bang voor de pester. Helpt graag en is daarom vaak populair.

De Stiekemer;

Vindt het goed dat er gepest wordt, maar bemoeit zich er niet mee. Is bang om zelf gepest te worden. Roept anderen erbij om het pesten te steunen.

De Buitenstaander;

Denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan hem/haar ook niets schelen. Zolang hij/zij er zelf maar geen last van heeft.

De Stille;

Bemoeit zich er niet mee. Vindt het pesten wel gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen, is bang zelf gepest te worden.

Ouder;
heeft in de opvoeding invloed op het pesten.

De leerkracht;
heeft in het lesgeven invloed op het pesten.

Preventief pestbeleid

Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Daarom hanteren we binnen onze school een aantal afspraken in alle groepen en spreken die met de leerlingen door en af (gedragskader). Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen.

De afspraken worden 'vertaald' naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas.

We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

Alle regels en afspraken vallen onder de volgende hoofdgroepen:

veiligheid, respect en verantwoordelijkheid

- Ik gedraag mij rustig.
- Ik ben vriendelijk en aardig en spreek op een normale manier.
- Ik ben netjes op spullen van mijzelf en anderen.

In de groepen wordt samengewerkt. De kinderen leren hoe ze met elkaar in gesprek kunnen gaan en worden geactiveerd om zich te verdiepen in de mening van een ander. Leren van elkaar, met elkaar, door elkaar en over elkaar staat hierbij centraal. Deze manier van werken zorgt voor een leeromgeving die sociaal gedrag versterkt.

In de groepen wordt regelmatig aandacht besteed aan de normen en waarden die wij als school belangrijk vinden. De leerkrachten hebben een positieve basishouding en bieden de kinderen openheid en een luisterend oor. Het kind moet zich veilig voelen.

De teamleden geven het goede voorbeeld als het gaat om het uitdragen van onze normen en waarden (gedragsregels school. Dit verwachten wij ook van allen, ook de ouders, die betrokken zijn bij de school.

Wat als er tóch gepest wordt?

Bij een melding van pesten is er duidelijkheid. Maar pesten kan ook plaatsvinden zonder dat we dit duidelijk horen of zien. In de midden- en bovenbouwgroepen kan de klassenthermometer (zie bijlage) gebruikt worden en we kunnen alert zijn op eventuele signalen.

De volgende signalen zouden kunnen wijzen op pesten:

blauwe plekken, spullen die 'kapot' gaan, kinderen die geen vrienden lijken te hebben, ze zijn vaak alleen, kinderen die als laatste worden gekozen, geen zin om naar school te gaan, kinderen die dicht bij de leerkracht blijven, angstig en onzeker, kinderen die er bang, neerslachtig en huilerig uit zien, verminderde schoolresultaten, overdreven clownesk gedrag, afkoopgedrag: geld/snoep of het maken van huiswerk van anderen, andere kinderen uit jouw klas kunnen ook signalen geven dat een kind gepest wordt. Ze vertellen bijvoorbeeld dat een kind zit te huilen, niet mee mag doen of altijd alleen staat in de pauze.

Als er dus toch sprake is van pesten en niet van plagen, dan gaan we daar actief mee om. We gaan uit van de aanbevelingen van de hierna beschreven vijfsporen aanpak. Deze zijn ontwikkeld door de landelijke organisatie voor ouders in het onderwijs. Wil je pesten effectief bestrijden, dan zul je de volgende vijf groepen mee moeten nemen.

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.

Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen; met het kind overleggen over mogelijke oplossingen, samen met het kind werken aan oplossingen, zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden en zorgen voor follow-up gesprekken.

2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest.

Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent, het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen, het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden, zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen, grenzen stellen en daar consequenties aan verbinden en ook hier zorgen voor follow-up gesprekken.

3. De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen.

Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen, ouders op de hoogte houden van pestsituaties, informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt, in samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken; zowel op school als vanuit de thuissituatie en zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.

Met de kinderen praten over pesten en hun eigen rol daarbij, met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen en samen met de kinderen werken aan oplossingen; waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

5. De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen school en eigen groep, de school neemt stelling in tegen het pesten, de school brengt de huidige situatie rond het pestbeleid in kaart m.b.v. de Quick scan pestbeleid (zie bijlage 2) en de school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Stappenplan

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de IB-er op de hoogte stellen. Andere betrokken leerkrachten worden op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d. De leerkracht maakt een aantekening in het leerling-dossier in Esis.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan of te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt evaluatie plaats. De leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt er teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat de ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4

Na een week vindt wederom een gesprek plaats met pester en gepeste (de leerkracht kan schat zelf in: samen of apart). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. Leerkracht overlegt met de IB-er. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Andere betrokken leerkrachten worden hiervan op de hoogte gesteld. Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan de IB-er. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen. Zo niet: handelingsplan bijwerken, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden. Dit wordt gecommuniceerd met ouders.

Opmerkingen:

- Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in het leerling-dossier in Esis.
- Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de school maatschappelijk werkster, de schoolarts of de schoolbegeleidingsdienst.

Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6

Gesprek met alle of een aantal ouders uit de groep over het pestprobleem. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren. Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht van de groep is op dit moment aanwezig. Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders het goede voorbeeld laten zien en onderling contact zoeken.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, IB-er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Dit uiteraard in overleg met de ouders. De uiteindelijke beslissing ligt bij de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen. Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn, dan zal er met het Bevoegd gezag worden overlegd of er een verwijderingprocedure voor de pester(s) in gang kan worde gezet.

Bijlage 1

Klassenthermometer

Ik ben een meisje / jongen

Ik zit in groep:.....

Mijn leeftijd:.....

Ik voel me op school veilig genoeg om:

	--	-	+	++
Te zijn wie ik ben				
Voor mijn geloof uit te komen				
Mijn mening te geven				
Te kiezen en te doen wat ik wil				
Te gaan en te staan waar ik wil				

Ik voel mij veilig:

	--	-	+	++
In de klas				
In het schoolgebouw				
In de kantine / aula /overblijfruimte				
Op het schoolplein				
In de buurt van de school				

Ik voel mij veilig omdat de school:

	--	-	+	++
Goed op de regels let				
Goed helpt als je hulp vraagt				
Pesten en geweld goed aanpakt				
Discriminatie goed aanpakt				

Ik voel me onveilig op school door:

	--	-	+	++
Leerlingen				
Juffen en meesters				
Andere mensen die op school werken				
Leerlingen van een andere school				

Ik voel me onveilig op school door:

	--	-	+	++
Uitschelden				
Dreigen met woorden				
Stuk maken of stelen van mijn spullen				
Uitsluiting (niet mee mogen doen)				
Pesten				
Lichamelijk geweld (slaan en schoppen)				

Dreigen met een wapen					
Discriminatie					
Seksueel geweld (met kijken, woorden, aanraken)					

Ik word op school gepest of gediscrimineerd

	--	-	+	++
Om hoe ik eruit zie				
Om wat ik wel en niet goed kan				
Om mijn afkomst, geloof of cultuur				
Om de manier waarop ik spreek en schrijf				
Omdat ik een jongen of een meisje ben				
Omdat ze denken dat ik homo of lesbo ben				

Ik maak het voor anderen onveilig op school door:

	--	-	+	++
Uitschelden				
Bedreigen met woorden				
Stuk maken of stelen van spullen				
Uitsluiten (niet mee laten doen)				
Pesten				
Lichamelijk geweld				
Bedreiging met een wapen				
Discriminatie				
Seksueel geweld				

De sfeer in de klas:

	--	-	- / +	+	++
In onze klas kan je veilig jezelf zijn					
De kinderen hebben respect voor elkaar					
Als je iets goed doet, krijg je complimenten					
Niemand pakt zomaar iets van je, ze vragen het eerst					
Het is normaal om vragen te stellen en kritiek te geven					

Bij ruzie en pesten:

	--	-	+ / -	+	++
Als je last van iemand hebt, kun je NEE of STOP zeggen					
Als kinderen je pesten, dan zeggen anderen STOP					
Als je NEE of STOP zegt, dan stoppen ze ook echt					
Als het niet stopt, kan je de juf / meester erbij halen					
In de klas lossen we ruzie zonder geweld op					

© APS - Centrum school en veiligheid – oktober 2004

Bijlage 2

Quick scan pestbeleid

Wilt u bij onderstaande vragen aankruisen welke score het meest van toepassing is?

Curatief	zeer mee oneens			zeer mee eens	
	1	2	3	4	5
Leerkrachten spreken de pester aan					
Leerkrachten voorkomen gezichtsverlies bij de pester					
De omstanders worden betrokken bij het pesten					
Signalen van ouders komen makkelijk bij leerkrachten					
Signalen van leerlingen komen makkelijk bij leerkrachten					
Het team ondersteunt elkaar bij het nemen van maatregelen tegen pesters					
De gepeste leerlingen worden beschermd tegen pesters					
De gepeste leerlingen worden weerbaar gemaakt					
Ouders van gepesten en pesters worden betrokken					
Er wordt snel en adequaat ingegrepen bij pesten					

Preventief	zeer mee oneens			zeer mee eens	
	1	2	3	4	5
In de jaarplanning zijn verschillende preventieve activiteiten opgenomen					
Alle betrokkenen (ouders, leerlingen, leerkrachten) krijgen voorlichting					
Er is regelmatige communicatie met de ouders over pestbeleid					
Ouders krijgen op ouderavonden of d.m.v. schoolbulletins informatie over pesten					
De directie nodigt de vertrouwenspersoon regelmatig uit i.v.m. rapportage over pesten					
Incidenten worden geregistreerd					
De wijkagent heeft zitting in het zat/zorgteam					
De leerkracht stelt samen met de klas omgangsregels op					
In de klas kijken/lezen leerlingen naar video's/boeken over pesten					
Er zijn regelmatig gesprekken over geweld, agressie, pesten in de klas					
Jaarlijkse meting dmv het afnemen van de Pesttest, een sociogram of de schoolvragenlijst					
(nieuwe) Leerkrachten krijgen een training in signaleren en aanpakken van pesten					
Het klassenprotocol hangt op een zichtbare plek					
Er is toezicht op de "donkere" hoeken van het schoolplein					

Beleid	zeer mee oneens			zeer mee eens	
	1	2	3	4	5
De school heeft een visie op pesten					
Er is een koppeling van pesten met het schoolbeleid, pedagogisch klimaat					
De school heeft een pestprotocol					
Leerkrachten weten hoe zij kunnen ingrijpen					
Leerkrachten zijn vaardig in het voeren van gesprekken met gepeste, pester, ouders					
Leerkrachten hebben materiaal om in te zetten tijdens de lessen over pesten					
Er is een budget voor materiaal, activiteiten, scholing					
Leerkrachten weten wat er van hun wordt verwacht als het gaat om aanpak van pesten					
Medewerkers zijn in staat om pestgedrag te signaleren					